

Školské správy

Druhý ročník 2022/2023, 3. číslo

Vážení rodičia, milí žiaci,

školský čas sa blíži k prvému štvrtroku. Žiaci majú za sebou prvé písomky, prvé skúšania a overovania osvojených vedomostí. Okrem vzdelávania je snahou školy venovať dostatok priestoru aj výchovnému pôsobeniu na žiakov v rámci triednych kolektívov. Bohužiaľ, čas ukazuje, že aj napriek vynaloženej snahe sa nám nedarí vytvárať v škole prostredie priateľské ku všetkým. Hľadať príčinu môžeme kdekoľvek, v prvom rade však musíme kriticky zhodnotiť svoje možnosti, ktoré máme.

Práca učiteľa vyžaduje okrem odbornosti v danom predmete a sociálnych zručností aj schopnosť kritického pohľadu na vec. Sme však ako osoby, žijúce v určitom prostredí, ovplyvnené aj týmto prostredím, najmä mienkou ľudí. A tá nemusí byť vždy správna a objektívne spracovaná. Pretože nikto nevidí do srdca a práce toho druhého. A akosi máme viac vyvinutú schopnosť hodnotiť toho druhého bez ohľadu na to, koľko o danej veci vieme a aké sú naše schopnosti na to, aby sme danú vec posúdili objektívne. Môžeme však hodnotiť len na základe ovocia práce toho dotýčaného. Tým pádom sa môže stať, že aj učiteľ prispôsobí svoje konanie „dynamike danej spoločnosti“, možno aj neuvedomujúc si nesprávnosť svojho konania, keďže žije v danej spoločnosti a chce sa tu cítiť dobre a musí, resp. chce tak konať, lebo takýto druh myslenia prijal za svoje, resp. nemá odvahu, možno má strach, o ktorom ani nevie, aby konal proti prúdu.

Ďalším dôležitým faktorom je prostredie, v ktorom žijeme. Tendencia vyčleniť zo spoločnosti ľudí, ktorí nie sú tuctoví a majú iný názor na vec, aj keď je morálne správny, sa vyskytuje medzi ľuďmi tak dlho, ako je ľudstvo samo. Bohatá história to potvrdzuje. Avšak skutočná osobná schopnosť prijať „iných“ ľudí závisí len a len na charaktere každého človeka. A to je často vnútorný boj, s ktorým musí zápasiť každý jeden z nás, lebo nie je možné, aby sme sa všetci rovnako „zbožňovali“. Deti túto schopnosť rozvíjajú od útleho detstva a preberajú vzory správania práve od nás dospelých. A tu si treba položiť otázky:

„Čo si moje dieťa / žiak berie od mňa, keď niekoho hodnotím, pretože je „iný“ ako ja chcem?“

„Ako ja v role rodiča / učiteľa som bol svojmu dieťaťu / žiakovi nápomocný, keď zlyhávalo a svoj jazyk a svoje prejavy správania negatívne (či už jednorazovo, alebo opakovane) zameriavalo na „iné“

dieťa, lebo nedokázalo zapadnúť do okruhu mojich predstáv?“

Odpoveď je na každom jednom z nás. Ak naše deti rešpektujú osobnosť druhých a prijímajú sa navzájom, dokážu sa postaviť za dobro, aj napriek tomu, že „schytajú“ od svojich spolužiakov, môžeme nadobudnúť dobrý pocit. Ten je však často spojený s pochybnosťami, ako moje dieťa „ustojí“ negatívne prijatie od druhých. Bude dosť silné, aby mu to neublížovalo? Neprispôsobí sa? A to je už pôda, kde sme bezmocní. Len dúfame, že sa vždy nájde niekto, kto v danej chvíli morálne pomôže...

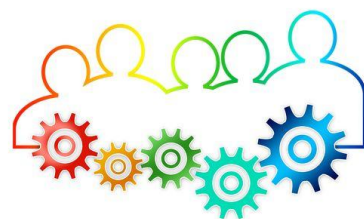
Sú však aj okolnosti, pri ktorých sa dejú zlé veci medzi deťmi a sú našim očiam a ušiam skryté. A to sú najmä sociálne siete. Rodič často v presvedčení, že dáva svojmu dieťaťu slobodu, zanedbáva kontrolu svojho dieťaťa vo virtuálnom svete, resp. je presvedčený, že jeho dieťa s tým nemá problém. Učiteľ do tohto priestoru vstup nemá za žiadnych okolností, len ak ho do neho vpustí samotný žiak. Z nevysvetliteľných príčin máme tendenciu zľahčovať situácie (riešia sa samé hlúposti, šikana tu bola vždy, nežaluj, si precitlivený a pod.). Ale keď sa niečo stane, automaticky presúvame zodpovednosť so stopercentnou istotou na iných, a najlepšie na toho, kto práve nie je na dosah, aby sa nemohol brániť. Je až neuveriteľné a rozporuplné počuť od tých istých ľudí: „Riešite samé somariny!“ A po čase: „Ja som o tom ako rodič nevedel.“ Čo má učiteľ vlastne robiť, aby zapadol do dobrej mienky rodičovskej verejnosti?

Rezort školstva, ktorý riadi regionálne školstvo, kam spadá základná a materská škola v našej obci, dostal nového ministra, Ing. Jana Horeckého. Práve on uvádza vo svojom prehlásení na webovej stránke školstva, aká je dôležitosť venovať sa deťom do takej miery, aby pochopili dôležitosť vzájomného prijatia a pochopenia.

„Preto je dôležité rozprávať sa so žiakmi – primerane veku – najmä ich vnímať a podľa stupňa ich mentálneho vývoja, emočného stavu a poznania im pomôcť porozumieť situácii na ich úrovni, s dôrazom na pocit bezpečia a prijatia. Žiaci čiastočne zrkadlia rozbúrenú atmosféru v spoločnosti dospelých; triedy však majú tvoriť komunitu, kde má každý žiak miesto a kde nevládne nevraživosť, ale žičlivosť a spolupráca.“

Školský poriadok

Každá inštitúcia má nastavené svoje vnútorné pravidlá,

podľa ktorých funguje, aj naša škola má svoje pravidlá, ktoré sú zakotvené v Školskom poriadku. Žiak tak dostáva prirodzeným spôsobom návyky, ktoré bude potrebovať vo svojom budúcom pracovnom i osobnom živote. Ak sa nenaučí rešpektovať normy správania už v detstve, bude mať problém prijať zásady v akejkoľvek práci. Výsledkom bude neustála nespokojnosť, prehadzovanie zodpovednosti na iného, neschopnosť sebakritického prijatia reality o sebe samom aj dobre mienenou radou, neschopnosť pracovať v tímovej práci a iné. Dôsledkom takéhoto správania sú častokrát narušené medzilidské vzťahy v osobnom i v pracovnom živote.

Tretia časť

3.1 Pravidlá obliekania a úprava zovňajšku

Naše oblečenie je „obalom“, schránkou, ktorá nás nielen chráni, ale aj dopĺňa. V našom oblečení sa odrážame my – naša povaha, duša, temperament, nálada. Oblečenie je často naším neverbálnym prejavom a veľa o nás napovie. Vybrať vhodné oblečenie však máme podľa toho, kde budeme tráviť čas a s kým sa budeme stretávať. Škola je seriózný priestor, kde si osvojujeme vedomosti a zručnosti pre náš ďalší osobný i pracovný život do budúcnosti. Z tohto dôvodu treba rozlíšiť oblečenie na voľný čas, športovanie, na čas trávený so svojimi kamarátmi pri rôznych zábavných aktivitách a oblečenie, ktoré rešpektuje poslanie školy ako vzdelávacej a výchovnej inštitúcie.

1. Do školy prichádzaj čistý a upravený, vo vhodnom slušnom oblečení, bez zápachu a viditeľnej špiny. Oblečením a šperkami nepropaguj násilie, omamné látky a hanlivé nápisy.
2. **Za nevhodné oblečenie sa rozumie:**
 - krátke sukne, šaty, ktorých dĺžka nedosahuje min. 10 cm nad kolená,
 - krátke nohavice, ktorých dĺžka je kratšia ako 20 cm nad kolená,
 - krátke crop topy (tričko), ktorých dĺžka nesiahá po pás nohavíc,

- tielko, topy bez ramienok alebo iba s jedným ramienkom,
- hlboký výstrih, ktorý nezakrýva intímne časti tela a spodnú bielizeň,
- tepláky, ktoré sa používajú na TŠV, sú roztrhané a nečisté,
- legíny, ktoré sa používajú na TŠV, sú roztrhané, nečisté. Legíny sú tolerované, ak sú súčasťou odevu pre hornú časť tela, ktorý siaha pod sedavú časť tela (dlhšie košeľe, blúzky, mikiny, tuniky a pod.)

3. **Za nevhodnú úpravu zovňajšku sa rozumie:**

- nafarbené vlasy výraznou farbou,
 - dredy, ktoré obmedzujú dôkladnú starostlivosť o vlasy,
 - výrazné líčenie tváre,
 - umelá úprava nechťov a namaľované výraznou farbou (čierna, červená, žltá, oranžová a iné), upravené nechty môžu byť namaľované nevýraznou farbou laku,
 - piercing a tetovanie.
4. Počas vyučovania, prestávok a v jedálni si nezakrývaj hlavu šiltovkou a kapucňou, príp. inou pokrývkou hlavy. V prípade zdravotných dôvodov informuj svojho triedneho učiteľa.
 5. V školských priestoroch sa prezúvajú. Prezučky musia byť pre Teba bezpečné (vhodná nešmykľavá podrážka a nesmú byť roztrhané) a nesmú spôsobovať znečistenie podlahy.
 6. Všetky časti cvičebného úboru a prezučky si označ menom, príp. značkou.
 7. Do školy si prinies hygienické vrecúško (uterák, mydlo, toaletný papier, hygienické vreckovky) a používaj ho.
 8. **Vhodné oblečenie pri reprezentácii školy**
Oblečenie reprezentuje aj dôležitosť podujatia alebo aktivity, ktorej sa zúčastňuješ. Jednou z nich je aj začiatok i koniec školského roka, Testovanie 5 alebo Testovanie 9, rozlúčka so školou, účasť na recitačných i iných vedomostných súťažiach na okresnej, krajskej i národnej pôsobnosti, prípadne inej, ktorá si zaslúži určitú vážnosť vzhľadom k Tvojej vynaloženej práci.
 9. Za nevhodné oblečenie pre vyššie spomenuté podujatia sa považuje okrem bodov 2 a 3 aj tepláky a džínsy, ktoré majú diery a kraje roztrhané a pôsobia dojemom poškodenia aj napriek tomu, že je to módný hit. Tak ako aj šaty

a sukne aj krátke nohavice musia siahať min. 10 cm nad kolená a vrchný odev musí zahal'ovať ramená a celý trup.

10. V prípade, že prídeš do školy nevhodne oblečený, budeš upozornený vyučujúcim, triednym učiteľom alebo výchovným poradcom a urobí sa zápis do triedneho zošita. Ak sa bude situácia opakovať, budeš upozornený opäť, ale zároveň bude Tvoj rodičoboznámený tejto skutočnosti triednym učiteľom alebo výchovným poradcom telefonicky alebo cez edupage, prípadne iným spôsobom. Za tento priestupok Ti bude udelené *napomenutie triednym učiteľom*. Ak sa priestupok opäť zopakuje, budeš presunutý z triedy do priestorov riaditeľne školy a Tvoj rodič bude telefonicky vyzvaný, aby si prišiel po Teba do školy a zabezpečil Ti vhodné oblečenie v zmysle tohto školského poriadku. Za tento priestupok už Ti bude udelené *pokarhanie triednym učiteľom*. Ak sa priestupok opäť zopakuje, budeš presunutý z triedy do priestorov riaditeľne školy a Tvoj rodič bude telefonicky vyzvaný, aby si prišiel po Teba do školy a zabezpečil Ti vhodné oblečenie v zmysle tohto školského poriadku. Za tento priestupok už Ti bude udelené *pokarhanie riaditeľom školy*. V prípade, že nedôjde k náprave, budú sa výchovné opatrenia sprísňovať. Zároveň bude o všetkých úkonoch vedená dokumentácia v elektronickej podobe cez edupage a v zápisovom zošite.

11. Oblečenie na TŠV

Na hodinu TŠV používaj vždy biele tričko alebo tričko, ktoré Ti dala škola na tento účel. Okrem teplákov môžeš použiť aj športové kraťasy. Predídješ tak mnohým nedorozumeniam, ktoré by vyplývali zo vzájomných konfrontácií s vyučujúcim, že používaš na TŠV tričko, ktoré nosíš aj do školy na bežné vyučovanie. Všetci budeme spokojní, že máš vytvorené potrebné hygienické podmienky počas celého pobytu v škole.

3. 2 Pravidlá používania edukačných publikácií a školského zariadenia

1. Za edukačné publikácie (učebnice, atlasy, slovníky, encyklopédie, knihy zo školskej knižnice a iné) zodpovedáš od prevzatia až po odovzdanie na konci školského roka. Ak si ich

odložíš v škole, napr. v skrini alebo v lavici, nesieš za ne naďalej zodpovednosť a v prípade poškodenia alebo straty musíš nahradiť škodu. Tvojou povinnosťou je šetriť edukačné publikácie a učebné pomôcky. Ak poškodíš alebo znehodnotíš edukačné publikácie, školské pomôcky alebo zariadenie školy (napr. stoličku, na ktorej si sa hojdal aj po upozornení), musia Tvoji rodičia škodu v plnom rozsahu zaplatiť alebo zabezpečiť nové edukačné publikácie. Jednou z možností úhrady škody sú prípadne aj Tvoje úspory po dohode s Tvojimi rodičmi.

2. Si povinný nosiť pridelené učebnice a školské potreby podľa rozvrhu hodín, prípadne podľa pokynov učiteľa. Vo výnimočných prípadoch (napr. zdravotné dôvody a iné) môžeš dostať dve sady učebníc.
3. Učebnice a zošity maj obalené a podpísané.
4. Ak prestúpiš počas školského roka z jednej školy na druhú, učebnice si ponecháš a odovzdáš ich tej škole, kde skončíš školský rok, ak sa nedohodne inak.
5. Svoje miesto udržiuj v čistote a v poriadku. Okrem šetrného zaobchádzania s edukačnými pomôckami, zaobchádzaj šetrne aj so školským zariadením a ostatným školským majetkom. Ak úmyselne alebo z nedbalosti školský majetok (steny, dvere, WC, knihy, nábytok a pod.) poškodíš, Tvoji rodičia sú povinní škodu v plnom rozsahu uhradiť. Ak sa vinník nezistí, škoda sa uhradí kolektívne.
6. Šetri elektrickou energiou a vodou.
7. Manipulovať s oknami a žalúziami môžeš len v prítomnosti učiteľa a na jeho pokyn. Z bezpečnostných dôvodov neotváraj celé okná, len okná na vetranie. Nevyhadzuj von z okna papiere ani iné predmety.
8. Počítač a notebook v triede a počítače a notebooky v špeciálnych učebniach používaj len na vyslovený príkaz učiteľa. Je zakázané, aby si sám zapol a používal počítač alebo notebook bez povolenia vyučujúceho.
9. Nemôžeš meniť pozadie, nastavenia a iné úkony v počítači alebo v notebooku, využívať webové stránky, softvéry a aplikácie, ktoré Ti neboli dovolené používať. Tieto zariadenia slúžia na zvyšovanie Tvojej odbornej spôsobilosti a vyučujúci sám rozhodne ako ho budeš používať.

Prvá návšteva detí na oravských rašeliniskách

Tento projekt zastrešuje medzinárodný vzdelávací program GLOBE – Ekohydrologická obnova rašelinísk - [DAPHNE-Inštitút aplikovanej ekológie](#) |

.

Koncom minulého školského roka sme boli spolu s ďalšími 17 školami v rámci SR vybraní do bábätko – zážitkového programu – „Ekohydrologická obnova rašelinísk v Karpatoch“. Tešíme sa, že vďaka projektu budeme môcť bádať v programe #GLOBE (www.globeslovakia.sk) vo vzácnej lokalite Klinského rašeliniska. Na tento účel sme získali 10 kg balíčok, ktorý obsahuje okrem pomôcok a prístrojov na skúmanie v oblastiach hydrológie, meteorológie a fenológie aj metodické pomôcky a materiály.

Projekt je podporený z finančného príspevku Nórskeho finančného mechanizmu 2014-2021 a štátneho rozpočtu SR.

KLINSKÉ RAŠELINISKO

- Rašeliniská patria medzi veľmi ohrozené spoločenstvá, vyskytujú sa tu vzácne rastliny a živočíchy prispôbené extrémnym podmienkam.
- Klinské rašelinisko radíme medzi vrchoviská nelesného typu. Nachádza sa neďaleko obce Klin, zákonom chránené je od roku 1967 a má rozlohu 15,3 ha.
- Prevládajú tu rastliny nízkeho a kríčkovitého vzrastu, ktoré rastú na kyslej a na živiny chudobnej pôde. Centrálna časť rašeliniska je zásobovaná zrážkovou vodou, po jeho obvode má významný vplyv aj podzemná voda.

- Nájdeme tu rôzne druhy machov – najmä rašelinníky, rastliny andromédusivolistú, brusnicu barinnú či páperníkpošvatý. Zo živočíchov je to vzácny motýľ žltáček čučoriedkový, viaceré druhy plazov, vážok.
- Územie patrí pod [Chránená krajinná oblasť Horná Orava](#), ktoré sa o územie stará a v rámci svojich možností zabezpečuje jeho manažment.
- Ako mnohé iné rašeliniská – i toto – boli poškodené odvodnením okolitých pozemkov a následným zarastaním náletovými drevinami.

21. októbra sme s pracovníčkou CHKO Horná Orava – p. Ing. Zuzkou Kertysovou – prvýkrát navštívili toto vzácne miesto. Hneď v úvode sme zistili, že:

- bez nej (alebo iného pracovníka CHKO) by sme sa tu legálne nedostali,
- že rašelinisko je staré 10 000 – 14 000 rokov,
- že je závislé od vody,
- že väčšina rastlín je kyslomilná a vlhkomilná
- že rastliny prežívajú v extrémnych podmienkach s nízkym obsahom živín,
- že rašelinníky sú duté a sú najviac zastúpenými rastlinami na rašelinisku,
- že rašelinníky fungujú ako špongia a intenzívne nasávajú vodu do svojich tiel, skúsili sme ich „vyžmýkať“ a bola to pravda,
- že machy vytvárajú koberce, ktoré plávajú na vode,
- že na týchto machoch potom rastú aj ďalšie rastliny – andromédasivolistá, kľukva močiarna, čučoriedka barinná („šalenica“ – radšej nejste ☺),
- že tu rastú aj iné zaujímavé rastliny – našli sme nádherný lišajník – dutohlávku sobiu,
- že ak si nebudeme dávať pozor – môžeme sa v rašelinisku prepadať,
- a veľa ďalších informácií.

Aj naše deti boli ako špongia – nasávali informácie jednu za druhou, popritom vytrhávali náletové dreviny, kvôli ktorým by mohli rašeliniská zaniknúť. Už teraz sa tešíme sa na našu ďalšiu bádateľskú návštevu.

Autor: Daša Brontvajová

Naveky

„Pomodliť sa a spať.“

„Prečo sa mám modliť? Nemôžeme ísť rovno spať?“

Starký sa na vnučku ostro pozrel. Potom pohľad zjemnil a posadil si ju na koleno. „Poviem ti príbeh, ale potom sa pomodlíme. Dobré?“ Veselo prikývla. Dedkove príbehy milovala. Občas boli zložité, ale dobre sa pri nich spalo. Starký si odkašľal a začal:

„Príbeh sa odohráva v nemocnici. Bude o žene, ktorá zomiera. Leží na posteli a hľadá z okna von. Hmatá pod sebou prikrývku. Cíti smrad dezinfekcie. Počuje tlmený rozhovor sestričiek. Vie, že už dlho to nepotrvá. Trochu si želá, aby to bolelo. Aby bolo poznať, kedy bolieť prestalo, aby bolo poznať, že je po všetkom.“

Chcela by vedieť, čo bude potom. Možno bude lietať v oblakoch, alebo bežať po krásnej lúke. Príde k nej Ježiš a ponúkne jej raj. Určite. Žila predsa dobre. Nikoho nezabila, nikomu hrozne neublížila. Vychovala dve krásne deti a milovala svojho manžela. Čo viac by mohla urobiť? Učili ju, že Boh, Ježiš aj Duch Svätý sú milosrdní. Že milujú a budú milovať všetkých ľudí. Že odpustia. Hoci jej možno ani nemali čo odpúšťať... Áno, bola si istá, že iný svet bude krásny a bude tam šťastná.

Na pol ucha počula, ako sa spomaľuje pípanie toho otravného stroja vedľa nej a ten rozruch, ktorý sa schytí hneď nato. Ona mieri hore. Áno, je odetá v bielom a stojí na čomsi mäkkom. Vidí čistotu, krásu... Vidí to, na čo ľudské oči nestačia. Na čo ľudské slová nestačia. Stojí pred bránou. Tou povestnou bránou. Už stačí len pár krôčikov... Naraz sa pred ňou objaví postava. Je odetá do bieleho a prepásaná purpurovým plášťom. S rozťahnutými rukami sa usmieva. Srdečne vítajúc ju. Je to Ježiš. Áno, to je On.

„Vitaj!“ rečie Kristus.

„Ďakujem, Pane,“ odvetí žena.

„Chceš ísť do neba?“

„Áno, Pane. Chcem.“

„Chceš byť so mnou?“

„Áno, áno, Pane, chcem. Chcem byť po Tvojom boku naveky,“ hovorí žena. Cíti v sebe radosť. Chce tu zostať. Je taká šťastná!

„Naveky...,“ zopakuje zamyslene Ježiš. „A vieš, koľko je to naveky, žena?“

„Áno, Pane. To je navždy. Donekonečna. Taký čas, čo nikdy nekončí,“ odvetí veselo. Samozrejme, že tu chce byť. Že tu bude naveky. S Ním.

„To je veľmi dlho...“ povie pomaly a vážne sa na ženu zadíva. „Ako tu chceš so mnou tak dlho žiť, keď si so mnou nevydržala ani päť minút denne?“

Zarazila sa. Život sa jej prehral pred očami a Ježiš sa stratil v hmle. Žena leží na nemocničnom lôžku a hľadá pred seba. Je späť na Zemi. A cíti, že Ježiš je s ňou. Dal jej druhú šancu. Pokračovať v lepšom živote.

„ Každý deň dostávame novú a novú šancu. Tak ako ty teraz,“ povedal dedko, nežne si pritúliac vnučku.